USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci projednal ve veřejném zasedání konaném dne 23. května 2023 odvolání **obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX,** nar. XXXXX, bytem XXXXX, adresa pro doručování XXXXX, a **poškozené ČR – Ministerstva průmyslu a obchodu, zastoupeného Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových** proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 10. 2021, č.j. 52 T 4/2019-592, a rozhodl

takto:

I. Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr.ř. se z podnětu odvolání obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX napadený rozsudek částečně zrušuje, a to ve výrocích o náhradě škody učiněných podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr.ř.

II. Podle § 265 tr.ř. a § 229 odst. 1 tr.ř. se poškozená Česká republika, zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, sídlem Na Františku 32, Praha 1, odkazuje se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

III. Podle § 256 tr.ř. se odvolání poškozené České republiky, zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu, zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 8. 10. 2021, č. j. 52 T 4/2019-592, byla výrokem I. podle § 314r odst. 4 tr. ř. soudem schválena dohoda o vině a trestu uzavřená dne 6. 10. 2021 v sídle Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Brně, Krajského státního zastupitelství v Brně, Moravské nám. 2, Brno, pod č. j. 3 VZV 3/2019-113, mezi státní zástupkyní Mgr. Janou Vítkovou a obžalovaným JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, nar. XXXXX, bytem XXXXX, adresa pro účely doručování XXXXX, předsedou představenstva obchodní korporace, zastoupeným obhájcem JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem, se sídlem AK Brno, Bubeníčkova 502/42, ev. č. ČAK 10878, stíhaného pro zvlášť závažný zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku zčásti dokonaného a z části nedokonaného ukončeného ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Výrokem II. tohoto rozsudku byl obžalovaný JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX uznán vinným zvlášť závažným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku dílem dokonaným a dílem ukončeným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb., kterého se měl dopustit tím, že jako jediný jednatel společnosti XXXXX, s.r.o., IČ: XXXXX se sídlem XXXXX, v rozmezí od 8. 12. 2010 do 9. 12. 2010 podepsal ve Veselí nad Moravou s odsouzeným Ing. JXXXXX HXXXXX, nar. XXXXX, zastupujícím společnost XXXXX, a.s., IČ: XXXXX, se sídlem XXXXX, nepravdivý Předávací protokol, o němž věděl, že je

datován dnem 29. 11. 2010, mezi společností XXXXX, s.r.o. (objednatelem) a společností XXXXX, a.s. (zhotovitelem) s tím, že předmětem předání bylo kompletní konečné plnění předmětu díla fotovoltaické elektrárny XXXXX (dále jen XXXXX, s.r.o.) se závěrem, že dílo bylo převzato bez výhrad, ačkoliv věděl, že XXXXX, s.r.o. byla teprve ve výstavbě ve značném stupni technologické nedokončenosti, přičemž dne 9. 12. 2010 nechal doručit uvedený Předávací protokol, jako podklad osvědčující vlastnické právo společnosti XXXXX s.r.o. k energetickému zařízení podle § 5 odst. 3 a § 7 odst. 4 písm. e) zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon, a § 7 odst. 1 vyhlášky č. 426/2005 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích, spolu s nepravdivou Zprávou o výchozí revizi elektrického zařízení č. 63/10-1E revizního technika JXXXXX DXXXXX z 6. 12. 2010 na XXXXX – fotovoltaickou elektrárnu 2,98 MWp - střechy, ve které bylo uvedeno, že elektrické zařízení je schopné bezpečného provozu a že na střechách hal je dohromady instalováno 12.960 FV panelů Sopray SR156P-230 o celkovém výkonu 2,98 MWp a 270 střídačů SMC 11000TL, jako podkladu osvědčujícím technické předpoklady energetického zařízení podle § 5 odst. 3 a § 7 odst. 4 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb. a § 9 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 426/2005 Sb., na Energetický regulační úřad v Jihlavě do správního spisu jako podklady nutné pro vydání licence na výrobu elektřiny pro spol. XXXXX, s.r.o. na provozovnu XXXXX, s.r.o. v Chomutově o výkonu 2,981 MW, kdy tímto způsobem JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX usiloval o uvedení nepravdivých údajů Energetickému regulačnímu úřadu s úmyslem, aby Energetický regulační úřad vydal licenci na výrobu elektřiny spol. XXXXX, s.r.o. ještě v roce 2010 a takto získaná pravomocná licence by spolu s prezentováním totožných nepravdivých informací o uvedení kompletní fotovoltaické elektrárny do provozu v roce 2010 vůči společnosti XXXXX, spol. s r. o. přivodila společnosti XXXXX s.r.o. nárok na garantovanou výkupní cenu za vyrobenou elektřinu z fotovoltaických zdrojů uvedených do provozu v roce 2010 ve výši 12.150 Kč za vyrobenou MWh po dobu 20 let oproti výkupní ceně za vyrobenou elektřinu z fotovoltaických zdrojů uvedených do provozu v roce 2011 ve výši 5.500 Kč za vyrobenou MWh po dobu 20 let, avšak Energetický regulační úřad na základě rozhodnutí z 16. 12. 2010 se dne 20. 12. 2010 pokusil provést zajištění důkazu ohledáním věci nemovité – XXXXX, s.r.o. v Chomutově a na místě zjistil, že daná XXXXX, s.r.o. není dokončena, že nesplňuje k danému dni podmínky pro udělení licence a že Zpráva o výchozí revizi elektrického zařízení č. 63/10-1E revizního technika JXXXXX DXXXXX z 6. 12. 2010 neodpovídá skutečnému stavu uvedené výrobny;

dále JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX zajistil, aby byl dne 27. 12. 2010 v Chomutově Mgr. Pavlem Starostou, zastupujícím notáře JUDr. Radomíra Pavelku se sídlem ve Zlíně, sepsán Notářský zápis č. j. N 353/2010, NZ 313/2010, v němž bylo uvedeno, že do 27. 12. 2010 byly na XXXXX, s.r.o. odstraněny nedostatky uvedené v protokolu Energetického regulačního úřadu z ohledání XXXXX, s.r.o. z 20. 12. 2010, a to nepropojenost panelů na světlících č. 13, 15, 18 a 22 a že je zařízení připojeno a ke dni 27. 12. 2010 v provozu, ačkoliv k tomuto datu nebyly na stavbě instalovány všechny panely, střídače a rozvaděče, jejichž montáž probíhala ještě v polovině ledna 2011,

a dne 29. 12. 2010 v Praze JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX podepsal dopis s názvem „Zdvořilá žádost o vydání licence ve lhůtě do 31. 12. 2010," ve kterém jménem společnosti XXXXX, s.r.o. požádal o vydání licence ve lhůtě do konce roku 2010 a nepravdivě uvedl, že dokončili v tomto měsíci významnou investici představující fotovoltaickou elektrárnu na střeše průmyslového areálu o velikosti 3MW s tím, že plnou funkčnost elektrárny a splnění veškerých požadavků kladených právními předpisy dokládá formou výše uvedeného Notářského zápisu, přičemž věděl, že tento dopis bude doručen dne 29. 12. 2010 na Energetický regulační úřad do správního spisu žadatele spol. XXXXX, s.r.o. o vydání licence a zároveň věděl, že téhož dne bude doručena na Energetický regulační úřad nová nepravdivá

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Říhová.

Zpráva o výchozí revizi elektrického zařízení č. 63/10-1E z 27. 12. 2010 revizního technika JXXXXX DXXXXX na XXXXX - fotovoltaickou elektrárnu 2,98 MWp - střechy, ve které bylo uvedeno, že elektrické zařízení je schopné bezpečného provozu a že na střechách hal je mimo jiné nainstalováno dohromady 12.960 ks FV panelů 230 W/ks o celkovém výkonu 2,98 MWp a 270 střídačů SMC 11000TL, když k pořízení nové revizní zprávy se zavázal na jednání u Energetického regulačního úřadu dne 21. 12. 2010, ačkoli věděl, že XXXXX, s.r.o. stále není dokončena a plně provozuschopná a deklarovaný počet FV panelů a střídačů v revizní zprávě nebyl dosud na výrobnu instalován,

dále dne 30. 12. 2010 JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX v Praze podepsal dopis s názvem „K č. j. 13915-13/2010-ERU, návrh na provedení důkazu listinami," ve kterém navrhl, aby byl proveden důkaz listinami, a to mj. přiloženým Protokolem o schválení výrobny z 22. 12. 2010, který neodpovídal skutečnému stavu stavebně-technické dokončenosti XXXXX, s.r.o., neboť v něm bylo uvedeno, že zkušební provoz byl zahájen 22. 12. 2010, že vyvedení výkonu výrobny je bez závad, že byly předloženy požadované doklady, že podmínky pro obchodní měření odpovídají požadavkům provozovatele distribuční soustavy a že výsledky měření odpovídají stanoveným požadavkům, přičemž v uvedeném dopise uvedl, že tyto listiny svědčí podle jejich právního názoru o způsobilosti výrobny elektřiny k provozu a také o splnění požadavků kladených na takové zařízení zvláštními právními předpisy, zejména energetickým zákonem, přičemž zamlčel, že XXXXX, s.r.o. stále není dokončena a plně provozuschopná, a tento dopis nechal téhož dne doručit na Energetický regulační úřad do správního spisu žadatele spol. XXXXX, s.r.o. o vydání licence;

tímto způsobem úmyslně Energetickému regulačnímu úřadu předstíral informace o údajné bezpečné provozuschopnosti celku XXXXX a na jejich základě Energetický regulační úřad, zastoupený Ing. IXXXXX FXXXXX, dne 31. 12. 2010 vydal rozhodnutí o udělení licence pod č. j. 13915-23/2010-ERU spol. XXXXX, s.r.o. na výrobu elektřiny na 25 let, které nabylo právní moci dne 31. 12. 2010, přičemž na základě pravomocné licence a zároveň schválení výrobny s výrobou do distribuční soustavy společnosti XXXXX, spol. s r.o. také ještě v roce 2010, jakož i v důsledku následného prezentování nepravdivých informací o dokončenosti výrobny resp. zamlčení informací o její nedokončenosti do konce roku 2010 vůči společnosti XXXXX, spol. s r.o. při uzavření Smlouvy č. VCE/10/7120 o úhradě výkupní ceny ze dne 28. 12. 2010 JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, jakož i při následné pravidelné měsíční fakturaci na základě této smlouvy, vznikl a byl uplatňován společností XXXXX, s.r.o. neoprávněně nárok na garantovanou výkupní cenu pro výrobu elektřiny z fotovoltaických zdrojů uvedených do provozu v roce 2010 ve výši 12.150 Kč za vyrobenou MWh po dobu 20 let oproti výkupní ceně pro výrobu elektřiny z fotovoltaických zdrojů uvedených do provozu v roce 2011 ve výši 5 500 Kč za vyrobenou MWh po dobu 20 let, čímž za období od 1. 1. 2011 do srpna 2015, kdy spol. XXXXX s.r.o. byly vypláceny výkupní ceny pro výrobny elektřiny uvedené do provozu v roce 2010, způsobil škodu ve výši 107.842.079,4 Kč, ***z tohoto za období 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012 škodu ve výši 41.926.134,91 Kč způsobil České republice zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu,*** která společnosti XXXXX, spol. s r.o. refinancovala vyplacenou podporu, a za období od 1. 1. 2013 do 31. 7. 2015 škodu ve výši 65.915.944,45 Kč způsobil ČEZ Prodej s.r.o. (nyní ČEZ Prodej a.s., IČ 27232433), přičemž za dobu od 1. 8. 2015 do konce roku 2030 by byla dále způsobena škoda České republice ve výši 343.840.182,5 Kč.

Za tento zločin byl obžalovaný JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX odsouzen podle § 209 odst. 5 tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb., za použití § 58 odst. 3 tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb., k trestu odnětí svobody v trvání tří let. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb. byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, odst. 2

tr. zákoníku ve znění zákona č. 333/2020 Sb. byl obžalovanému uložen rovněž peněžitý trest ve výměře 400 denních sazeb s denní sazbou ve výši 20 000 Kč (celkem 8 000 000 Kč). Podle § 228 odst. 1 tr.ř. byla obžalovanému rovněž uložena povinnost nahradit poškozené České republice, zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu se sídlem Na Františku 32, Praha 1, škodu ve výši 18 614 679,76 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr.ř. byla Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. ***Obžalovaný JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX*** podal v zákonné lhůtě proti napadenému rozsudku odvolání, které zaměřil proti výroku o náhradě škody. V písemně odůvodněném opravném prostředku nejdříve v ***části I. obecně namítl***, že soud nalézací nad rámec uzavřené dohody o vině a trestu se státní zástupkyní rozhodl adhezním výrokem tak, že je podle § 228 odst. 1 tr.ř. povinen nahradit poškozené České republice, zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu se sídlem Na Františku 32, Praha 1, škodu ve výši 18 614 679,76 Kč. Odvolatel tento výrok považoval za nezákonný, neboť podle jeho názoru fakticky představuje navýšení peněžitého trestu, což je v rozporu s uzavřenou dohodou o vině a trestu. Následně již v ***konkrétních námitkách*** podaného opravného prostředku poukázal na odůvodnění rozsudku pod bodem 18., které se vztahuje k uplatněnému nároku na náhradu škody ze strany poškozené České republiky. Soud nalézací při vyčíslení škody vycházel ze zpracovaného odborného vyjádření Ing. Josefa Michálka ze dne 14. 8. 2021, číslo OV21-302/14, podle kterého za období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012 činil rozdíl výkupních cen po odpočtu DPH a solární daně částku 18 614 679,76 Kč. Tato částka podle soudu nalézacího představuje faktickou škodu na majetku státu. Odvolatel namítl, že aplikace ustanovení § 228 odst. 1 tr.ř. je možná pouze tehdy, pokud je identifikován konkrétní poškozený, na jehož úkor byla škoda způsobena. V bodě 15. odůvodnění napadeného rozsudku soud prvního stupně konstatoval, že jediným aktivně legitimovaným subjektem, který je oprávněn požadovat náhradu škody, je Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, neboť finanční prostředky, kterými byly hrazeny náklady na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů, byly refinancovány ze státního rozpočtu Ministerstvem průmyslu a obchodu. S tímto závěrem lze podle odvolatele souhlasit pouze za předpokladu, že není možno identifikovat skutečné poškozené. Soudem nalézacím je nárok státu na náhradu škody v bodě 14. napadeného rozsudku odůvodňován tím, že náklady na podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů byly hrazeny kromě dotací státu i jednotlivými spotřebiteli, a to složkou ceny za přenos elektřiny nebo ceny za distribuci elektřiny na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů a tato část obohacení společnosti XXXXX, s.r.o. byla získána právě na úkor širokého okruhu spotřebitelů a musí tak být vydána státu. Podle odvolatele tento závěr nemá oporu v hmotněprávní logice, neboť stát uvedenou částku ve skutečnosti nevynaložil, ale prostřednictvím přenosové soustavy dovozovanou škodu fakticky vybral od konečných spotřebitelů, jejichž konkretizace je sice obtížná, nikoliv však nemožná. Odvolatel tedy ***namítl, že České republice škoda nevznikla***, neboť částka, ve které soud škodu spatřil, byla zcela a beze zbytku vybrána od konečných spotřebitelů, jejichž jména jsou zjistitelná. Pokud soud nalézací oprávněnost České republiky k vymáhání škody odůvodnil judikaturou R 25/1986, pak podle odvolatele uvedený judikát nelze aplikovat v nyní projednávané trestní věci. Rozhodnutí se vztahuje pouze na případy, pokud by obviněný získal bezdůvodné obohacení z nepoctivého zdroje. Příjemcem těchto finančních prostředků však nebyl obžalovaný, ale společnost XXXXX, s.r.o., která v současné době v pozici obviněné právnické osoby čelí trestnímu stíhání. Pokud dále soud nalézací použil k argumentaci ustanovení § 456 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, tedy občanského zákoníku platného do 31. 12. 2013, jde o ustanovení, které se vztahuje k bezdůvodnému obohacení, nikoliv ke škodě. Pokud jde o náklady související s financováním podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, které byly hrazeny z dotací

státu, pak v této souvislosti odvolatel namítl, že podle nařízení vlády č. 418/2010 ze dne 22. 12. 2010 byl stanoven podle § 6a odst. 2 zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 402/2010 Sb., limit prostředků státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na úhradu více nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů pro rok 2011 ve výši 11 700 000 000 Kč. V odůvodnění rozsudku však není uveden řádný propočet, ani úvaha vztahující se k tomu, jaká část z takto stanovených limitů prostředků byla skutečně ze státního rozpočtu použita na podporu výroby elektrické energie v elektrárně XXXXX, s.r.o. v letech 2011 a 2012. Pouze v případě takto stanovených a propočtených částek by se dalo uvažovat o škodě na straně státu. Společnost XXXXX, s.r.o. se nachází na distribučním území společnosti XXXXX, a.s., jedná se o oblast v okolí Prahy. Tato společnost však podle odvolatele žádnou dotaci neobdržela, tudíž ji nemohla poskytnout prostřednictvím společnosti XXXXX, ani společnosti XXXXX, s.r.o. Odůvodnění napadeného rozsudku ve vztahu k adheznímu výroku tedy podle odvolatele není opřeno o žádné relevantní argumenty. Jak uvedl odvolatel, z jednání, které je psáno v dohodě o vině a trestu ve výrokové části rozsudku, sám neměl žádný prospěch. Peněžitý trest ve výši 8 000 000 Kč přijal jako určitou sebereflexi za jednání, které s odstupem času považuje za nedostatečně manažersky zvládnuté. Odůvodnění soudu prvního stupně spíše svědčí o účelové záměně institutu náhrady škody a propadnutí výnosů z trestné činnosti. V ***části II. opravného prostředku*** následně odvolatel namítl nesprávnost úvah soudu prvního stupně, týkající se výše škody. Pokud soud prvního stupně vycházel z dodatku č. 5 odborného vyjádření Ing. Josefa Michálka ze dne 14. 8. 2021, č. OV21-302/14, pak tyto závěry nelze považovat za správné. Odvolatel nabídl vlastní propočet rozdílu cen mezi připojením FVE v roce 2010 a připojením v roce 2011. V této části je možno v podrobnostech odkázat na odůvodnění písemně zpracovaného opravného prostředku. Dále odvolatel namítl, že odborné vyjádření vypracoval Ing. Josef Michálek nikoliv z pozice soudního znalce, ale pouze na základě živnostenského oprávnění s tím, že k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení tam, kde je třeba odborných znalostí, přibere orgán činný v trestním řízení podle § 105 odst. 1 tr.ř. soudního znalce. Odvolatel vyjádřil přesvědčení, že soud ke stanovení výše škody měl provést důkaz znaleckým posudkem tak, aby se případně k jeho závěrům mohl vyjádřit. Rovněž tak se soud prvního stupně nevypořádal s oponentními znaleckými posudky, které byly zpracovány znaleckým ústavem Appelen Valuation, a.s., ve znaleckých posudcích č. 1058-53/2021 a č. 1107-102/2021, které byly do spisu založeny zúčastněnou osobou. Adhezní výrok tedy není založen na procesně použitelných důkazech a není zřejmé, z čeho soud nalézací při rozhodování o náhradě škody vycházel. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku, kterým byla podle § 228 odst. 1 tr.ř. obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozené České republice, zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu se sídlem Na Františku 32, Praha 1, škodu ve výši 18 614 679,76 Kč, podle § 258 odst. 1 písm. a), písm. f) tr.ř. zrušil.

3. Proti shora konkretizovanému rozsudku podala v zákonné lhůtě opravný prostředek také ***poškozená Česká republika - Ministerstvo průmyslu a obchodu***, zastoupená Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Opravný prostředek poškozené byl podán proti výrokům o náhradě škody, které byly učiněny podle § 228 odst. 1 tr.ř. a podle § 229 odst. 2 tr.ř. Z písemně odůvodněného opravného prostředku vyplývá, že poškozená brojila proti výrokům o náhradě škody především z důvodu nesprávného právního posouzení soudem prvního stupně, v důsledku kterého poškozené nebyl přiznán nárok v plné výši 147 257 815 Kč. Z písemného odůvodnění odvolání dále vyplývá, že částka, se kterou se poškozená přihlásila do trestního řízení, odpovídá podpoře, kterou vyplatila provozovateli FVE. V letech 2011 až 2012 tato podpora představovala částku 62 782 000 Kč a v období od 1. ledna 2013 do 1. října 2018 byla na podpoře ze strany poškozené vyplacena celková částka ve výši 80 775 196,99 Kč, odpovídající vyplacenému

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Říhová.

rozdílu mezi výkupní cenou a hodinovou cenou povinně vykupujícímu obchodníkovi. Jednáním obžalovaného, který v rámci licenčního řízení o udělení licence pro podnikání v energetických odvětvích předložil zfalšované podklady, vznikla poškozené zároveň škoda ve výši 3 700 188,29 Kč. Touto škodou je plnění (poplatek) za činnost ČEZ Prodej, s.r.o., jako povinně vykupujícího obchodníka, které bylo zahrnuto v rámci prostředků čerpaných z dotace na podporu výroby obnovitelných zdrojů. Postup čerpání byl takový, že OTE vyplácel společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., z poskytnutých dotací rozdíl mezi výkupní cenou a tržní cenou vyrobené elektřiny určený pro žalovanou v rámci podpory obnovitelných zdrojů a dále poplatek za činnost povinně vykupujícího. Na tomto poplatku OTE vyplatila od ledna 2013 do 31. 7. 2019 společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., částku 3 700 188,29 Kč. Škoda byla ze strany poškozené prokazatelně doložena relevantními doklady. Jak vyplývá dále z písemného odůvodnění podaného odvolání, poškozená při uplatnění svého nároku vycházela z právní úpravy podpory energie z obnovitelných zdrojů, která byla nejprve upravena zákonem č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů. Předmětný zákon byl zrušen zákonem č. 165/2012 Sb., který je účinný od 1. 1. 2013 dosud. Odvolatelka namítla, že ze strany soudu prvního stupně ***nebyla při výpočtu výše škody uvedená právní úprava dostatečně zohledněna,*** neboť jinak by soud dospěl ke stejné částce jako poškozená. Další pochybení spatřuje ***v daňových odpočtech,*** které byly soudem při výpočtu škody provedeny. Jednalo se o odpočty úhrad daně z přidané hodnoty a solární daně odvedené příjemcem podpory. Dotace, resp. podpora, byla vyplacena příjemci podle jasně daných pravidel a poškozená je názoru, že nelze odvody daní odečítat. Odvod daní a poplatků je regulován zvláštními daňovými předpisy, které zároveň upravují možnosti jejich kompenzace, resp. vrácení, a toto je záležitostí příjemce podpory a jeho účetnictví a zároveň případného regresního vypořádání mezi příjemcem podpory a obžalovanými. Odečtením zmiňovaných daní nelze bořit obecnou právní zásadu, že nikdo nemůže mít prospěch z vlastní nepoctivosti, což by bylo v rozporu se samotnými principy, na kterých je založen právní stát. Nadto trestná činnost obžalovaných pojímala částku nesníženou. Pokud jde o výpočet škody, soud prvního stupně pochybil, když škodu stanovil jako rozdíl mezi podporou poskytovanou FVE uvedenou do provozu v roce 2010 a podporou, která by byla poskytnuta, pokud by FVE byla uvedena do provozu až v roce 2011. Byla-li licence udělena na základě trestného činu (nepoctivého jednání), nemůže se výrobce pro sebe dovolávat výhody v podobě nároku na čerpání podpory ve výši, která byla stanovena pro FVE uvedené do provozu v roce 2011. Závěrem poškozená prostřednictvím svého zástupce navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody zrušil a rozhodl tak, že podle § 228 odst. 1 tr.ř. je povinen obžalovaný nahradit poškozené částku ve výši 147 257 385,28 Kč.

4. V této části odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu je nutné zmínit, že o výše připomenutých opravných prostředcích jak obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, tak poškozené České republiky – Ministerstva průmyslu a obchodu bylo již jednou rozhodnuto, a to ***usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728***. Tímto usnesením byla podle § 256 tr.ř. odvolání jak obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, tak poškozené České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu zamítnuta. ***Usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 8. 2022, č.j. 7 Tdo 637/2022-1005***, bylo podle § 265i odst. 1 písm. a) tr.ř. dovolání obviněného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX odmítnuto. Následně ***usnesením Ústavního soudu ze dne 6. 12. 2022, sp.zn. I. ÚS 2924/2022***, byla odmítnuta ústavní stížnost JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX proti usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 8. 2022, č.j. 7 Tdo 637/2022-1005. Nicméně ***nález Ústavního soudu ze dne 6. 12. 2022, sp.zn. III. ÚS 1420/2022***, vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728, bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a proto bylo uvedené rozhodnutí zrušeno. Ve zbývající

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Říhová.

části byla ústavní stížnost zamítnuta. Vzhledem k tomu, že Ústavní soud svým nálezem ze dne 6. 12. 2022, sp.zn. III. ÚS 1420/2022, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728, zrušil, trestní věc se tak dostala opětovně do stádia, kdy je nutno rozhodnout o řádných opravných prostředcích odvolatelů JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX a poškozené České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu, zastoupené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, která podali proti původnímu rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 10. 2021, č.j. 52 T 4/2019-592.

5. Věc tedy byla opětovně předložena Vrchnímu soudu v Olomouci jako soudu odvolacímu ve smyslu § 252 tr.ř. V rámci nového projednání věci bylo zjištěno, že obě odvolání byla podána osobami oprávněnými podle § 246 odst. 1 písm. b), písm. d) tr.ř., v zákonných lhůtách vyjádřených v § 248 tr.ř. a svým obsahem splnila také podmínky vyjádřené ustanovením § 249 odst. 1 tr.ř. Odvolací soud tedy neshledal důvody pro rozhodnutí o zamítnutí či odmítnutí podaných odvolání podle § 253 tr.ř.

6. V rámci ***veřejného zasedání,*** konaného u Vrchního soudu v Olomouci jako soudu odvolacího dne 23. 5. 2023, zopakoval obhájce obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, JUDr. Radek Ondruš, stěžejní námitky a argumentaci vyplývající z původně podaného písemně odůvodněného opravného prostředku. Nově pak korigoval rozsah původních odvolacích důvodů. Poukázal na již ustálenou ústavní judikaturu, vycházející právě z nálezu Ústavního soudu, sp.zn. III. ÚS 1420/2022, týkající se nyní projednávané trestní věci. V této souvislosti zmínil např. obdobný nález Ústavního soudu ve věci, ***sp.zn. III. ÚS 236/2023.*** Připomněl, že původní judikaturu, vycházející z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že pro vydání licence musí být stavba stoprocentně dokončena, Ústavní soud a Nejvyšší soud vyložil nově tak, že je nutno velmi důsledně zkoumat rozsah „nedokončenosti stavby" a následně vydání licence vztahovat k nedokončené části stavby. Podle této již aktuální judikatury v současné době ERÚ rozhoduje. Poukázal tedy na změnu základních východisek, která byla základem pro trestní stíhání. Z uvedeného podle obhájce zjednodušeně vyplývá, že pokud byla elektrárna hotová z 99 % a v této části byla vydána licence a v jednom zlomku zamítnuta, podle Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu pak nelze škodu vztahovat k celé činnosti elektrárny a nelze ji posuzovat ve vztahu ke zrušení rozhodnutí jako celku. Vychází přitom z rozhodnutí jak Nejvyššího správního soudu, tak Ústavního soudu, která byla známa až po podání odvolání ze strany obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, a proto opravný prostředek na tuto judikatorní změnu nereagoval. Soudy tedy ve správním soudnictví začaly zpochybňovat trestní stíhání konkrétních fyzických osob, došlo naopak k zahájení trestního stíhání právnických osob, což umožnila judikatura Nejvyššího správního soudu, která vztáhla zpětně působnost trestního zákona před rok 2014, tj. umožnila trestní stíhání právnických osob za jednání, jež nastalo před účinností zákona o trestní odpovědnosti právnických osob za situace, pokud byl přesah výnosu z této trestné činnosti. Uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zatím neprošla rozhodováním před Ústavním soudem, judikatura tedy zatím není potvrzena, nicméně v mezidobí došlo k trestnímu stíhání některých právnických osob, kdy i v nyní projednávané trestní věci bylo zahájeno trestní stíhání společnosti XXXXX, tedy stavebníka. Na tuto skutečnost tedy odvolání obžalovaného nereagovalo, neboť v té době nebyla k dispozici příslušná judikatorní rozhodnutí. Opětovně připomněl, že obžalovaný v průběhu tehdejšího soudního řízení stál před rozhodnutím, kdy mu bude buď uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, což by vzhledem k jeho věku a jeho zdravotnímu stavu (onkologický pacient) v podstatě znamenalo doživotí, nebo přijme dohodu o vině a trestu v intencích obžaloby. Pro obžalovaného tedy byla volba vcelku jednoduchá, nicméně nedošlo k dohodě o výši škody. Opravný prostředek tedy směřuje vůči provedenému dokazování v rozsahu, jak bylo soudu písemně předloženo, tedy zejména, zda soud prvního stupně při rozhodování o náhradě škody zvažoval, jakým způsobem byla škoda v předmětné době vyčíslena.

Základním argumentačním důvodem obžalovaného bylo a je, že škoda státu nevznikla a licence je platná. V současné době je připravován návrh na obnovu trestního řízení s tím, že se nabízí několik variant, buď vyčkat, jakým způsobem dopadne trestní řízení právnické osoby a v návaznosti na to případně obnovené trestní řízení, které by mohlo mít vliv na platnost dohody o vině a trestu, event. rozhodnout za stávající situace na základě nálezu Ústavního soudu odkazem poškozené České republiky s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. V podrobnostech následně odkázal na písemně odůvodněná podání na č.l. 1059-1063 a dále 1065-1070.

7. Zmocněnec poškozené České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu v rámci veřejného zasedání poukázal na překvapivost nálezu Ústavního soudu. Naopak se plně ztotožnil se závěry jak původního rozsudku Krajského soudu v Brně, tak s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728. Zmocněnec uvedl, že již v přípravném řízení byl shromážděn dostatek důkazů, které ve svém souhrnu tvořily dostatečný podklad pro rozhodnutí o povinnosti obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX k náhradě majetkové škody. Pokud jde o výpočet škody, Ministerstvo průmyslu a obchodu stále zastává jiný názor, a to, že výše škody odpovídá celé výši poskytnuté dotace, jak je tvrzeno ve všech předchozích písemně odůvodněných opravných prostředcích. Na uvedeném stanovisku zmocněnec poškozené setrval. V podrobnostech rovněž odkázal na písemně odůvodněný opravný prostředek, včetně jeho doplnění.

8. Státní zástupce u veřejného zasedání uvedl, že s ohledem na nález Ústavního soudu, zejména na jeho závěr, kdy je konstatováno, že rozhodnutí krajského soudu v napadené části nebylo ústavně konformní, má za to, že odvolacímu soudu nezbývá, než výrok o náhradě škody zrušit s tím, že ponechává na úvaze soudu, zda důkazní materiály pořízené v přípravném řízení postačují k rozhodnutí o náhradě škody či zda je nutno poškozenou Českou republiku odkázat s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

9. Obhájce obžalovaného následně navrhl ***doplnit dokazování*** před odvolacím soudem, a to zejména opětovným výslechem obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, výslechem zpracovatele odborného vyjádření Ing. Josefa Michálka, dále aby k důkazům byly čteny znalecké posudky, které si obžalovaný nechal zpracovat od společností Appelen a Kreston, které byly do spisu založeny již v rámci přípravného řízení. Současně navrhl výslech zpracovatelů těchto znaleckých posudků, případně aby byly provedeny další důkazy tak, jak jsou uvedeny v návrhu odvolatele z 22. 5. 2023. K doplnění dokazování, a to výslechem Ing. Josefa Michálka, se připojil také zmocněnec poškozené České republiky. Státní zástupce nenavrhl doplnit dokazování v rámci odvolacího řízení.

10. Obhájce obžalovaného závěrem uvedl, že s ohledem na nález Ústavního soudu a jeho závěry nelze bez provedení dalších důkazů o náhradě škody poškozené České republiky rozhodnout a tuto je nutno s nárokem na náhradu škody v plném rozsahu odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních. Zmocněnec poškozené České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody zrušil, a rozhodl podle § 228 odst. 1 tr.ř. tak, že obžalovaný JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX je povinen nahradit poškozené České republice - Ministerstvu průmyslu a obchodu částku ve výši 147 257 385,28 Kč. Odvolání obžalovaného navrhl zamítnout. Státní zástupce závěrem navrhl odvolání poškozeného zamítnout. S ohledem na nález Ústavního soudu navrhl, aby odvolací soud rozsudek Krajského soudu v Brně v napadeném výroku o náhradě škody zrušil a poškozenou Českou republiku odkázal s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

11. Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací tedy opětovně na podkladě podaných opravných prostředků obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX a poškozené České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu ve veřejném zasedání podle § 254 odst. 1 tr.ř.

přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadených výroků o náhradě škody, které lze považovat za výroky oddělitelné, když pouze proti těmto výrokům byly ze strany obou odvolatelů podány opravné prostředky. Odvolací soud přezkoumal i správnost řízení, které těmto napadeným výrokům předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, odvolací soud přihlížel, jen pokud měly vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. Jak je již uvedeno shora, nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 12. 2022, sp.zn. III. ÚS 1420/2022, bylo vysloveno, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728, bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a toto rozhodnutí bylo proto zrušeno. V následném řízení byl tedy odvolací soud v nyní konkrétně projednávané trestní věci vázán právním názorem, který vyslovil ve věci Ústavní soud a povinností provést úkony a doplnění, jejichž provedení Ústavní soud nařídil ve smyslu ustanovení § 314h tr.ř.

12. V následující části odůvodnění odvolacího soudu je tedy nutno připomenout ***závěry nálezu Ústavního soudu*** shora konkretizovaného, zejména z jeho části VI., bodu 59. V odůvodnění nálezu bylo vysloveno, že … *„pokud má soud v úmyslu postupovat podle § 314 odst. 4 tr.ř. a rozhodnout o náhradě škody podle § 228 tr.ř. v případech, kdy není dohoda o výši a způsobu náhrady škody součástí dohody o vině a trestu, musí být i o této skutečnosti jako o jednom z důsledků schválení dohody obviněný poučen a ve vztahu k uplatněným nárokům vyslechnut. Současně, přestože se v tomto řízení dokazování neprovádí, je nezbytné, aby soud v odůvodnění takového rozhodnutí provedl rovněž hodnocení důkazů opatřených v přípravném řízení“*…. Z bodu 60. nálezu Ústavního soudu dále vyplývá, že … „*byl-li skutek ve sjednané dohodě popsán tak, aby nemohl být zaměněn s jiným a aby bylo odůvodněno použití určité trestní sazby, tedy nutně i s vyčíslením výše škody, nelze rezignovat na spolehlivé prokázání skutkového stavu opatřenými důkazy, ani dovozovat souhlas obviněného s jejím vyčíslením. Údaj o výši škody v popisu skutku slouží totiž v těchto případech výhradně ke sjednání dohody o vině a trestu. Založit na tomto popisu závěr o skutkovém stavu věci by však bylo v rozporu se zásadou vyjádřenou v § 2 odst. 5 tr.ř.“*…. V mezidobí rozhodoval Ústavní soud o obdobné právní problematice i v jiné trestní věci a rozhodl rovněž formou nálezu ze dne 9. 5. 2023, ***sp.zn. III. ÚS 236/2023***. Konstatoval také v této trestní věci, že rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 11. 2022, č.j. 6 To 61/2022-7854, byla porušena práva stěžovatelů zakotvená v čl. 36 odst. 1 a v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a proto stížností napadený rozsudek vrchního soudu zrušil. Pod bodem 28. tohoto nálezu Ústavní soud konstatoval, že v … „*nyní hodnocené věci se tak podle Ústavního soudu uplatní nosná myšlenka nálezu, sp.zn. III. ÚS 1420/2022, že totiž v situaci, zůstává-li výše škody způsobená trestnou činností do značné míry sporná, musí být o eventuální povinnosti obviněného ji uhradit rozhodnuto až v rámci civilního řízení, kde k dané otázce bude prováděno odpovídající dokazování a jak obviněnému, tak poškozenému bude dán náležitý prostor se k otázce náhrady škody vyjádřit. Podle § 229 odst. 1, odst. 2 tr.ř. totiž platí, že není-li podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě škody podklad nebo bylo-li by pro toto rozhodnutí třeba provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení, soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, a to také se zbytkem nároku, jestliže mu nárok z jakéhokoliv důvodu přizná jen zčásti“*…. Pod bodem 32. nálezu, sp.zn. III. ÚS 236/2023, Ústavní soud vyjádřil závěr, že …*„souhlasný projev vůle stěžovatelů s popisem skutku proto nelze bez dalšího vykládat současně jako deklaraci, že uvedenou škodu způsobili, neboť v daném případě neexistoval jiný způsob, jak by bylo možné sjednání dohody dosáhnout. Jak se přitom výslovně podává z citovaných dohod stěžovatele, na jejich základě důvodně očekávali budoucí dokazování, jelikož souhlasili, že soud odkáže poškozené na řízení ve věcech občanskoprávních“*… Na základě takto shora připomenutých teoretických premis, jež vyslovil Ústavní soud k okolnostem a vůbec možnostem rozhodování obecných soudů o povinnosti k náhradě škody ve smyslu § 228 odst. 1 tr.ř. v případech, kdy byla sjednána mezi státním zástupcem a obviněným dohoda o vině a trestu v případech trestných činů, u kterých je základním kvalifikačním znakem také výše škody, nelze podle odvolacího soudu v rámci nového projednání věci rozhodnout jinak, než

poškozenou Českou republiku - Ministerstvo průmyslu a obchodu s uplatněným nárokem na náhradu majetkové škody v nyní projednávané trestní věci odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních. Proto i s ohledem na shora citované závěry Ústavního soudu odvolací soud dokazování nedoplnil, návrhy na doplnění dokazování jak ze strany obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX, tak zmocněnce poškozené České republiky procesním usnesením zamítl, když v současném stádiu trestního řízení není podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě škody podklad. Ve věci by bylo nutno provádět další, velmi rozsáhlé dokazování, které by podstatně protáhlo trestní řízení. Odvolací soud takto postupoval i přesto, že v nyní projednávané trestní věci byla mezi obžalovaným JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX a státním zástupcem postupem podle § 314r odst. 4 tr.ř. schválena rozsudkem Krajského soudu v Brně dne 8. 10. 2021, č.j. 52 T 4/2019-592, dohoda o vině a trestu, která nabyla právní moci, jak je ostatně podrobně rozvedeno v odůvodnění předchozího rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č.j. 4 To 57/2021-728, zejména pod bodem 9. Vázán poté právním názorem Ústavního soudu, vyplývající z nálezu, sp.zn. III. ÚS 1420/2022 (týkající se nyní projednávané trestní věci), jenž byl zopakován také v nálezu, sp.zn. III. ÚS 236/2023, nezbylo Vrchnímu soudu v Olomouci, jako soudu odvolacímu, než na tyto reagovat postupem podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr.ř. Z podnětu odvolání obžalovaného JUDr. Ing. ZXXXXX ZXXXXX byl napadený rozsudek částečně zrušen ve výrocích o náhradě škody učiněných podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr.ř. Podle § 265 tr.ř. a § 229 odst. 1 tr.ř. byla poškozená Česká republika, zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, sídlem Na Františku 32, Praha 1, odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 256 tr.ř. bylo odvolání poškozené České republiky, zastoupené Ministerstvem průmyslu a obchodu ze shora uvedených důvodů zamítnuto.

13. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 23. května 2023

JUDr. Martina Kouřilová, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Mgr. Aleš Rýznar v.r.
zpracoval

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Říhová.